החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס **156** בס"ד ערש"ק פר' ראה (פרכין) כ"ז מנ"א תשס"א

פנינים יקרים

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (דברים י"א) הפסוק מדבר בתחילה בלשונו כמדבר אל היחיד ראה ומסיים לרבים אנכי נותן לפניכם... משה רבנו הוכיח את ישראל וכרת ברית עמהם בכל האופנים שיעבדו את השי"ת הן כשיהיו במדרגה גבוהה ויהיו כולם ראש אחד - והן שיהיו למטה ונפרדים איש מעל רעהו בין כך ובין כך שמרו דבר ה'. (עבודת ישראל)

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (דברים י"א) ומדקדקין המפרשים על תיבת "היום" שהוא לכאורה שפת יתר. ובדרך אפשר אמרתי דתוה"ק מלמדת אותנו את הדרך נלך בה לבל יתגאה האדם לומר בלבו לי הכסף ולי הזהב וכוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה שהוא שקר הנראה לעין כי בעוה"ר ראינו בצוק העתים כמה וכמה בני אדם אשר בבוקר זרח שמש הצלחה עליו והוא עשיר ולעת ערב נטו הצללים וחשכו לו המאורות... וזה שאמר הכתוב "ראה" ראו בעיני שכלכם ותבינו אשר אנכי נותן לפניכם שהכל שלי הוא וממני הוא. וראיה לדבר היום פירוש ביום אחד ברכה וקללה. נוכחת לדעת באמת שהכל הוא אשר אנכי נותן לפניכם שהכל ממני ודו"ק. (מתוך באר מנחם)

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (דברים י"א) איתא בזה"ק שיסורין לאדם שמקבלין באהבה ושב להשי"ת בחושבו כי ה' עשה עמו חסד בזה שעי"ז יתעורר לשוב, עי"ז עושה אותם יסורים של אהבה, וז"ש נותן לפניכם היום ברכה וקללה, שגם הקללה ביד האדם לעשותו ברכה כנ"ל. (שפת אמת)

ושמחתם לפני ה' אלקיכם (דברים י"ב) השמחה איננה צריכה לנבוע מתוך חישובים שיש ממה להיות שמח כי אם לפני ה' אלקיכם, מעצם האלקות שהוא יחיד ומיוחד וברא ומנהיג את הכל, והוא רוצה שנהיה שמחים. (הם"ק מסלונים)

כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך וכו' (דברים י"ב). הנה מידת הצדיקים שלא לבקש המותרות זולת ההכרחי - ולא יאבו כלל ברבוי כסף וזהב וימאסו בו מהיות שזה מביא גדלות וגבהות לאדם עשיר יענה עוות לזה לא יחפצו בכסף וזהב כי אם בהכרחי ולא יותר. ולפעמים ה' אדוננו משפיע דוקא רב טוב ושפע עשירות לצדיק ולא יעשה רצון יראיו בזה. לכאורה האיש הבורח הזה לא די שאין מסייעין לו אדרבה ינגדו לו משמים, אך הוא דבר שאין הכבוד והעושר מגביהו אדרבה מחזיקו בענוה שאין לו זה כחפצו ודואג תמיד להתרחק מגדלות, וזה מקצוע גדול בעבודת ה' למבינים. (מתוך נעם מגדים)

לא תזבח לה' אלקיך שור ושה אשר יהיה בו מום וכו' (דברים י"ז) אזהרה לשוחט הקרבן שיתן דעתו על מביא הקרבן אם יכניע לבו ע"י זביחת הקרבן שהוא עיקר כוונת הקרבן... ומום היינו הגאוה כאמרם מאן דיהיר בעל מום הוא, וזהו אשר יהיה בעתיד גם אחר הזביחה... ה' יזכנו למדת הענוה. (נעם מגדים)

כי תצא למלחמה וראית סוס ורכב עם רב ממך וכו' (דברים כ') כי תצא למלחמה וראית עם רב ויעלה על לבך להתיירא מהם, תדע שהוא "ממך" בשביל שאין אתה שלם באמונת ה' וע"כ עלה מורא על ראשך. ותקנה לזה לא תירא מהם שאל תירא מהם זכור תזכור כי ה' אלקיך עמך והוא הבורא ומנהיג והכל מאתו יתברך שמו וכו'. (באר מנחם)

הן גור יגור אפס מאותי (הפטרה פרשת ראה) פירוש יש אדם שדבוק שהוא רואה שהצדיק עובד השי"ת שיושב ולומד ולפעמים שהצדיק מדבר דברים בטלים... והוא מקשר להשי"ת ומקשר את הדבורים להקב"ה, וזה נקרא גירות שהולך בשליחות הקב"ה למצא שם חמדות, למשל מי שאינו יכול להתפלל ומדבר דברי שחוק ומעורר בעצמו אהבה ואח"כ אומר בלב ואם יש תענוג מזה שהוא דברי שטות, כמה יש להתענג מהקב"ה שהוא תענוג כל התענוגים ועי"ז הוא מתפלל באהבה ויראה. (תורת המגיד)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש תשרי תשכ"ו נכתב ע"י הר"ר כפ' ההנחל

אחדות הבורא

האדם אינו יכול להשפיע על אחרים בזמן שאינו יכול להשפיע על עצמו. בעצם מי זה "אני" שבא להשפיע על "אחרים", האם בכלל יש משהו שנקרא אחר? הלא השני אינו אלא אני בעצמי, וכל אשר אני רואה אצל אחרים אינו אלא בבואה של עצמי, ואם כן מה שייך "בכלל לומר שאחד משפיע על אחרים? ועוד הלא "כמו שאין פרצופיהן שווין כך אין דעותיהם שווין", ואיך בכלל שייך המושג להשפיע על אחרים. "איך בין איך אין ער איז יענער" (אני זה אני והוא זה הוא) איך בכלל שייך המושג שאחד משפיע על אחרים, אלא באופן שכל כך משפיע על עצמו עד שההשפעה עוברת אל האחרים מבלי שיתכוון כלל להשפיע על אחרים. אבל ללכת ישירות ולהשפיע על אחרים דבר זה לא שייך כלל וכלל. מפני שהאדם אינו יכול להשפיע על האחרים כל זמן שאינו משפיע על עצמו.

נשאלת השאלה איך בכל זאת יש מושג של השפעה על הזולת בו בזמן שאין כל קשר בין אחד לשני. הלא כל אחד חי את העולם שלו כפי תפיסתו וכפי הבנתו. האמת היא שההשפעה על השני לא מתאפשרת כלל כי אם דרך "אחדות הבורא יתברך שמו" אשר שם כל הנשמות נכללים כאחד. כאשר האדם כולל את עצמו באחדות הבורא יתברך שמו, אז - ורק - אז - יש סכוי שיהיה בעקיפין איזה השפעה על הזולת. אבל אם האדם מנסה להשפיע על הזולת בצורה ישירה יגרום רק תגובות קשות העלולת לעורר כעסים ובקורת ולעורר קנאה ושנאה ללא כל תקוה שיצא מזה משהו טוב.

"אחדות הבורא" פירושו שרשו של כל אחד ואחד עד שמרגיש שאינו מציאות כלל וכל מציאותו חלק אלקה ממעל. וכאשר האדם חודר לשרשו עד שאינו מציאות כלל וממילא נכלל בשורש הבריאה אין עוד מלבדו אשר משם יתפרדו כל הנשמות ואז מושפע השני בשורש נשמתו. המשפיע והמקבל מרגישים בעצם ההשפעה כי אם האדם מרגיש את עצמו בכח ובפועל שהוא משפיע על הזולת או שהוא מושפע ואין יכולת בהשפעתו להועיל מאומה לשני.

אחדות הבורא זוהי מציאות שלא ניתנת להבדק בראיה בשרית, כי אין יכולת האדם לחוש מתי הוא מתחבר לפנימיותו (כלומר אל שורש נשמתו ששם בא הבטוי של אחדות הבורא). עצם התחושה מהווה הוכחה שלא התחבר, כי "אחדות הבורא" משמעותו ביטול כל התחושות העצמיות וממילא התחברותו אל אחדות הבורא, האדם נשאר במציאות של מופעל ולא של מפעיל וממילא גם לא שייך שישפיע ישירות אל הזולת דרך אחדות הבורא. (אמר הכותב: אשא עלי קל וחומר אם האדם אינו מסוגל לחדור בפנימיות שלו כשעדיין קיימת תחושה והרגשה, איך יעלה על לבו שיכול לחוש את השני להבינו ולהשפיע עליו. אלא שההשפעה על הזולת דרך אחדות הבורא אינו אלא מופעל ולא מפעיל).

בעצם כל ישראל ערבין זה לזה חובתנו להיות משפיע על השני כהוראת התורה 'הוכח תוכיח את עמיתך' (ויקרא קדושים) ואם אי אפשר להוכיח את השני בצורה ישירה איך נקיים ההוראה להשפיע על השני? אלא שהחובה להשפיע על השני בא כתוספת

הוראה להשפיע על עצמו. זאת אומרת שחובת האדם להשפיע על עצמו צריכה להיות כל כך הרבה עד שההשפעה עוברת אל השני. משל למה הדבר דומה, לכוס הנמצאת בתוך קערה. האדם שופך בתוך הכוס עד שעובר על גדותיו והנוזל מתמלא בקערה, כן צריך האדם להיות מחובר אל החבר כמו שהכוס נמצא בתוך הקערה, ולדרוש מעצמו כל כך הרבה עד שעובר על גדותיו וההשפעה עוברת אל השני. והאדם אינו שם לב שכעת משפיע על אחרים הלא הוא ממשיך לשפוך בתוך הכוס של עצמו, כלומר שממשיך לדרוש מעצמו אלא שדרישה זו עוברת אל השני כמו הכוס שעובר על גדותיו.

נמצא שההשפעה על הזולת אינו בזה שמוכיח את השני ישירות, אלא שההוכחה וההשפעה על השני בא משני דרכים. או שמוכיח את עצמו עד שעובר על גדותיו, או שמתבטל אל שורשו שהוא אחדות הבורא יתברך שמו וממילא ההשפעה עוברת אל השני כי בשורש אין פירוד, כולנו אחד.

ולא יוקשה איך יתכן שהנביאים בנבואתם לא השפיעו על העם ונגרם כל מיני חורבנות וצרות? האם לא היה בכח הנביאים להשפיע על האחרים? אלא שיש הבדל אם ההשפעה באה בכח "אחדות הבורא" להשפעה שבאה בכח "הנבואה". ההשפעה שבאה בכח הנבואה הוא בעצם השפעה שמקורו בכח האמונה, ואז אם מקבל ההשפעה נמצא בכח של אמונה פשוטה יש לו היכולת להיות מושפע אבל אם מקבל ההשפעה אינו נמצא בכח של אמונה פשוטה אין בכח הנביא להשפיע כלל וכלל.

לפי זה יש להבדיל בין בני אדם שיש להם האמונה בה' ובנביאים אלא שנכשלו בכל מיני כשלונות ואז היה בכח הנביא לעורר אותם לחזור בתשובה שלמה. אבל בני האדם שהכשלון שלהם הוא ביסוד האמונה נסתמה מהם היכולת לקבל השפעה מהנביא שמביא דבר ה' בכח הנבואה אל בני האדם שחסרה להם אותה אמונה פשוטה. אבל ההשפעה בכח אחדות הבורא שייכת לכל אדם בכל עת ובכל מקום, כי בשורש אין כל הפרדה בין אותם המאמינים לאותם שאינם מאמינים, כי בשורש כולנו אחד. וכן בהשפעה שהאדם משפיע על עצמו באופן שההשפעה עוברת אל הזולת השפעה זו גם יכולה להיות אצל כל אחד בכל עת ובכל מקום.

דוד המלך ע"ה זכה שהשפיע בשעתו ומשפיע עד היום, העובדא היא כשנזכרים מהשם דוד המלך מתעורר איזה זיק של תשובה והוא כי דוד המלך לא השפיע בדרך של נבואה שהיא בדרך של אמונה. כח ההשפעה של דוד המלך היה מתוך שפלות עצמי אמיתי באמרו: "ולבי חלל בקרבי", "חטאתי נגדי תמיד" וכל התוכחה של דוד המלך לא היה כלל וכלל אל הזולת כי אם אל עצמו, אלא שהיה באופן שההשפעה על עצמו עברה על גדותיו אל השני בכח ההתחברות ואהבתו האמיתית אל השני. וכן בכח שהיה בבחינת: "תולעת ולא איש", לא החשיב את עצמו כמציאות של ממש, וממילא הגיע לשורשו באחדות הבורא יתברך שמו ומשם ההשפעה על הזולת נהיתה השפעה של ממש אף שדוד המלך לא הלך לומר מוסר ותוכחה ישירות אל הזולת.

עבר כבר מדוד המלך אלפי שנים ובכ"ז השפעתו מתחדש בכל רגע כאלו הוא אתנו ממש, וזאת בכח השפלות האמיתית של דוד המלך, ובזכות דבקותו האמיתית באחדות הבורא המשפיע על כל אחד מאתנו.

שיחה מהרא"ש נכתב ע"י ר"ש

הקב"ה נותן לאדם את האש, התענוג של האש מה' - כי מה הטבעים בלי האש? ומה התאוה בלי האש? ד' רוצה את האש בחזרה אליו, הוא רוצה את התענוג מהאש אליו, את ההתפשטות בנפש ולא בגוף.
אבל במקום להחזיר לד' את האש, אז האדם לוקח את התענוג לעצמו. הקב"ה מחכה שנענג אותו ונתענג עליו, אבל מבכרים את תענוג הטבע, הקב"ה מחפש את ההתפשטות בנפש וחייבים לעבור דרך התפשטות הגוף, כי משם אני מגיע למניעת התפשטות הגוף.
התפשטות בנפש חלה כאשר אני בסכנה ואני מבקש את רחמי ד', אני מתפשט לפני הבורא ומודה על האמת שלי, וחי את הסכנה הגדולה שלי ומתוך הסכנה הגדולה שלי אני צועק לד', אני מבקש ממנו שימנע אותי מהחטא.
זוהי המלחמה שלי -כן - לא - כן, אם ה"כן" הוא האחרון, אז בחרתי בטבע - והבא להיטמא פותחין לו, "כל באיה לא ישובון", כל מי שנכנס בחטא לא יכול לחזור, מי שנכנס בטבע קשה לו לצאת משם.
אבל אם האדם נמצא ב - לא - כן - לא, אם ה"לא" הוא האחרון, אז הבא להיטהר מסייעין לו - והקב"ה לבדו שומר עליו ומציל אותו מהפגם.
הגוף צריך להפוך לנפש, האדם נברא עם נשמה וגוף, ואת הגוף האדם צריך להפוך לנפש, שיהיה שתי פעמים נפש - ואז יש שמחה גדולה.
חבל על השנים שהולכם לריק, ואין לאן להימלט ואין לאן לברוח. בשביל רגע אחד של תענוג בטבע, כאשר האדם לא בוחר להיטהר, אז בקבר באים אליו התולעים וכמו מחטים בבשר החי, ממש כמו נחשים אוכלים אותו, האם בשביל רגע אחד כדאי לסבול את התולעים האלה.
הקב"ה נותן לאדם דמיון בזמן הנסיון, בכדי לחבר את האדם אליו. ודרך הדמיון האדם צריך להידבק ישירות לבורא עולם, כשהאדם מתרגל לחיות כך, ואם הוא נהייה שליט בזמן הנסיון, אז הקב"ה לוקח ממנו את הדמיון, מוציא ממנו, מהראש שלו את כל הגירוי של הניסיון, מנקה אותו ומרוקן אותו עד הנסיון הבא.
אח"כ נותן לו נסיון נוסף, גירוי של דמיון והאדם אשר דרך הנסיון מתדבק בד' הוא עולה מחיל אל חיל, עד אשר נהיה כמלאך ד' צבקות.
ואם נהפוך את הכל לנפש, תהיה שרשרת (טבעת) שהמלאכים יתאחדו אחד עם השני ולא יתנו לשדים ולרוחות להתקרב אלינו על כל מה שפגמנו. נו, מה אנחנו בוחרים?
צריכה לקום קבוצה כזאת של אנשים שתלך בדרך הזאת, ותפיץ את האור הזה, ואז ב"ה תבוא הגאולה, בלי הדרך הזאת לא תהיה הגאולה.

שהשמחה במעונם

מו"ר הרא"ש שליט"א לנישואי הנכדה

למשפ' פריינד לנישואי הבת
הר"ר בן ציון קלר ומשפ' לנישואי הבן
הר"ר שלמה קלר לנישואיו
הר"ר שמואל כץ ומשפ' לנישואי הבת
הר"ר משולם מורגנשטרן ומשפ' לנישואיי הבן
הר"ר יצחק מורגנשטרן לנישואיו
הר"ר יהודה ליב פרוש ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר ישראל דוד דייטש ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר גמליאל בטלמן ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר אליהו לוין ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות

יו"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדני 3
02 - 5829688
פקס: 02 - 5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

כוס תנחומים

להר"ר מרדכי שטובר על פטירת האם ע"ה ת. נ. צ. ב. ה.